

Ohjeet varojen ja muiden velkojen kuin vakuutusteknisen vastuvelan kirjaamisesta ja arvostamisesta

1. Johdanto

- 1.1. Nämä ohjeet on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010¹ (jäljempänä EIOPA-asetus) 16 artiklan nojalla.
- 1.2. Ohjeet koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY² (jäljempänä Solvenssi II -direktiivi) 75 artiklaa ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/35³ 7–16 artiklaa.
- 1.3. Ohjeet osoitetaan kansallisille valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivin nojalla.
- 1.4. Ohjeiden tarkoituksena on auttaa lähentämään eri jäsenvaltioiden ammattikäytäntöjä ja tarjota yrityksille tukea varojen ja muiden velkojen kuin vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja arvostamiseen.
- 1.5. Solvenssi II -direktiivissä ja delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/35 säädetään yleisesti, että yritysten on kirjattava ja arvostettava varat ja muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvelka noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (jäljempänä 'IFRS'), jotka Euroopan komissio on hyväksynyt Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002⁴ nojalla, lukuun ottamatta tapauksia, joissa ne ovat ristiriidassa Solvenssi II -direktiivin 75 artiklan kanssa.
- 1.6. Delegoidussa asetuksessa (EU) 2015/35 määritellään selkeästi tapaukset, joissa arvostusmenetelmät ovat ristiriidassa Solvenssi II -direktiivin 75 artiklassa säädetyn arvostukseen sovellettavan lähestymistavan kanssa ja joissa on sen vuoksi sovellettava muita kuin IFRS:n mukaisia arvostusperiaatteita tai oikaisuja.
- 1.7. Delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 9 artiklan 4 kohdassa annetaan kriteerit, jotka yrityksen on täytettävä, jos se haluaa kirjata ja arvostaa omaisuuserän tai velan vuosi- tai konsernitilinpäätöksensä laatimisessa käytettävän arvostusmenetelmän perusteella. EIOPA on tarkoituksella jättänyt arvioimatta, mitkä vuosi- tai konsernitilinpäätöksessä käytetyt paikalliset kirjanpitoperiaatteet ovat yhdenmukaiset Solvenssi II -direktiivin 75 artiklan kanssa. EIOPA on antanut kuitenkin tietoa tilinpäätösdirektiiveissä säädetyistä periaatteista.
- 1.8. Nämä ohjeet koskevat delegoitua asetusta (EU) 2015/35, jossa täsmennetään varojen ja muiden velkojen kuin vakuutusteknisen vastuuvelan arvostamisessa

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48)

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1)

³ Komission delegoitu asetus (EU) N:o 2015/35, annettu 10 päivänä lokakuuta 2014, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY täydentämisestä (Solvenssi II) (EUVL L 12 17.1.2015, s. 1)

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1606/2002, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2002, kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta (EUVL L 243, 11.9.2002, s. 1)

noudatettavat kirjaamis- ja arvonmäärittämissäperiaatteet. Kun ohjeissa viitataan "arvostamiseen", se määritetään Solvenssi II -direktiivin 75 artiklan mukaisesti.

1.9. Jos näissä ohjeissa esiintyy termejä, joita ei määritellä, niillä tarkoitetaan samaa kuin johdanto-osassa mainituissa säädöksissä.

1.10. Nämä ohjeet tulevat voimaan 1. tammikuuta 2016.

Ohje 1 – Olennaisuus

1.11. Kun yritykset arvostavat varoja ja velkoja, niiden tulisi ottaa huomioon delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa esitetty olennaisuusperiaate. Olennaisuuden arvioimisessa tulisi hyväksyä se, että neljännesvuosittain tehtävät arvonmäärittäykset voivat perustua estimaatteihin ja estimointimenetelmiin suuremmissa määrin kuin tilikauden tietoja koskevat arvonmäärittäykset.

Ohje 2 – Arvostusmenetelmien yhdenmukainen soveltaminen

1.12. Yritysten tulisi soveltaa arvostustekniikoita yhdenmukaisesti. Yritysten tulisi myös selvittää, edellyttääkö muun muassa alla olevien olosuhteiden muutos arvostustekniikoiden tai niiden soveltamisen muuttamista sillä perusteella, että tällainen muutos johtaisi Solvenssi II -direktiivin 75 artiklaa paremmin vastaavaan arvonmäärittäykseen.

Kyseen voi tulla muun muassa seuraavat olosuhteiden muutokset:

- a) markkinoiden uudet kehityssuunnat, jotka muuttavat markkinaolosuhteita;
- b) käyttöön saadaan uutta informaatiota;
- c) aiemmin käytetty informaatio ei ole enää saatavilla;
- d) arvostustekniikat paranevat.

Ohje 3 – Sijoituskiinteistöt ja muut kiinteistöt: vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät

1.13. Delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 10 artiklan soveltamiseksi yritysten tulisi sijoituskiinteistöjä ja muita kiinteistöjä arvostaessaan valita 10 artiklan 7 kohdan mukaisesti menetelmä, joka antaa edustavimman estimaatin siitä rahamäärästä, johon omaisuus voi vaihtaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Saman asetuksen 10 artiklan 6 kohdan mukaisesti tällaisten menetelmien tulisi perustua seuraaviin:

- a) luonteeltaan, kunnoltaan tai sijainniltaan poikkeavien tai erilaisten vuokrat- tai muiden sopimusten kohteena olevien kiinteistöjen tarkasteluhetken hinnat toimivilla markkinoilla kyseisten erojen vaikutuksilla oikaistuna;
- b) vastaavanlaisten kiinteistöjen viime aikoina toteutuneet hinnat vähemmän toimivilla markkinoilla oikaistuna sellaisten taloudellisen tilanteen muutosten vaikutuksella, jotka ovat tapahtuneet kyseisillä hinnoilla tehtyjen kauppojen toteuttamispäivän jälkeen;

- c) vastaisia rahavirtoja koskeviin luotettaviin arvioihin perustuvat ennakoitujen diskonttatut rahavirrat, joiden tukena on voimassaoleva vuokra- tai muu sopimus ja (milloin mahdollista) ulkoinen näyttö kuten esimerkiksi tarkasteluhetkellä vallitsevat markkinavuokrat samankaltaisista, sijainniltaan ja kunnoltaan vastaavista kiinteistöistä; tällöin diskonttaus korkoina käytetään korkoja, jotka kuvastavat markkinoilla tarkasteluhetkellä vallitsevia arvioita rahavirtojen määrään ja ajankohtaan liittyvästä epävarmuudesta.

- 1.14. Joissain tapauksissa edellä luetellut eri seikat saattavat antaa aiheen toisistaan poikkeaviin kiinteistöjen arvostuksiin. Yrityksen tulisi selvittää tällaisten erojen syyt voidakseen määrittää edustavimman arvostusarvion eri arvioiden piiristä.
- 1.15. Kun yritykset määrittävät kiinteistön arvoa, niiden tulisi ottaa huomioon markkinatoimijoiden kyky tuottaa taloudellista hyötyä käyttämällä kiinteistöä sen parhaimpaan ja tuottavimpaan tarkoitukseen tai myymällä sen toiselle markkinatoimijalle, joka käyttäisi kyseistä omaisuuserää parhaimpaan ja tuottavimpaan tarkoitukseen.

Ohje 4 – Sijoituskiinteistöt ja muut kiinteistöt: arvostuksen tueksi esitettävä näyttö

- 1.16. Jos tasearvostus perustuu viralliseen arviointiin tai muuhun informaatioon, yritysten tulisi kyetä ennen tasepäivää osoittamaan valvontaviranomaiselle tehneensä kaikki tarvittavat oikaisut, jotka kuvastavat virallisen arvioinnin tai muun informaation päivämäärän ja tasepäivän välisiä muutoksia.

Ohje 5 – Rahoitusvelat ja oma luottokelpoisuus

- 1.17. Kun yritykset arvostavat rahoitusvelkoja, niiden tulisi käyttää tekniikkaa, jolla määritetään se arvo, jolla ne voitaisiin siirtää tai suorittaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden, toisistaan riippumattomien osapuolten välillä, lukuun ottamatta oikaisuja, joilla huomioidaan yrityksen omassa luottokelpoisuudessa alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuneet muutokset. Tällaiset tekniikat voivat perustua joko
- a) alhaalta ylös suuntautuvaan lähestymistapaan tai
  - b) ylhäältä alas suuntautuvaan lähestymistapaan.
- 1.18. Alhaalta ylös suuntautuvassa lähestymistavassa yritysten tulisi määrittää oma luottokelpoisuutensa tietyn rahoitusvelan kirjaamisen tapahtuessa. Yrityksen omaa luottokelpoisuutta koskeva osa diskonttokäyrän leveydestä tulisi pitää muuttumattomana rahoitusvelan alkuperäisen kirjaamiseen jälkeen. Myöhemmin tehtävissä arvostuksissa arvo lasketaan määrittämällä arvonmuutokset, jotka johtuvat rahoitusvelan arvoon vaikuttavista markkinaolosuhteiden muutoksista, omaan luottoriskiinkin vaikuttavat markkinaolosuhteiden muutokset pois lukien.
- 1.19. Kun yritykset arvioivat markkinariskiä synnyttäviä markkinaolosuhteiden muutoksia, niiden tulisi arvioida vähintään muutokset asianomaisessa

riskittömässä korkokäyrässä, hyödykkeen hinnassa, valuuttakurssissa taikka hinta- tai kurssi-indeksissä.

- 1.20. Ylhäältä alas suuntautuvassa lähestymistavassa yritysten tulisi selvittää, mikä määrä rahoitusvelan arvostuksen muutoksesta johtuu yrityksen oman luottoriskin muutoksista, ja jättää se pois arvostuksesta.

Ohje 6 – Omistusosuudet sidosyrityksissä: IFRS:n mukainen pääomaosuusmenetelmä

- 1.21. Kun yritykset arvostavat sidosyrityksen varat ja velat IFRS:n mukaisella pääomaosuusmenetelmällä delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 13 artiklan 5 kohdan mukaisesti ja jos kyseinen sidosyritys käyttää muuta tilinpäätösnormistoa kuin IFRS, yritysten tulisi tehdä tarvittaessa oikaisuja kyseisen sidosyrityksen varojen ja velkojen kirjaamiseksi ja arvostamiseksi IFRS:n mukaisesti.
- 1.22. Delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 13 artiklan 5 kohtaa sovellettaessa yrityksen tulisi kyetä esittämään valvontaviranomaiselleen perustelut siitä, miksi se ei ole laskenut saman asetuksen 13 artiklan 4 kohdan mukaisesti sidosyritysten ylijäämää, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat.

Ohje 7 – Omistusosuudet sidosyrityksissä: vaihtoehtoiset arvostusmenetelmät

- 1.23. Kun yritykset arvostavat omistusosuudet sidosyrityksissä käyttäen vaihtoehtoisia arvostusmenetelmiä delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 13 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla, niiden tulisi kyetä selvittämään valvontaviranomaiselleen, miksi sidosyrityksen varoja ja velkoja ei voida arvostaa käyttäen ensisijaista arvostusmenetelmää tai mukautettua pääomaosuusmenetelmää.

Ohje 8 – Ehdolliset velat: oman lisävarallisuuden eriä koskevien järjestelyjen aiheuttamat ehdolliset velat

- 1.24. Kun yritykset osallistuvat järjestelyyn, joka on oma lisävarallisuuden erä vastapuolelle, niiden tulisi arvioida huolellisesti, kirjaavatko ne vastaavan ehdollisen velan delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 11 artiklan mukaiseksi velaksi.
- 1.25. Yritysten tulisi kyetä esittämään valvontaviranomaiselle perustelut, jos ne eivät ole kirjanneet ehdollista velkaa tilanteissa, joissa ne ovat tehneet järjestelyjä jonkin toisen yrityksen kanssa (ryhmään kuuluvat muut yritykset mukaan lukien), ja kyseinen järjestely on hyväksytty oman lisävarallisuuden eräksi.

Ohje 9 – Laskennalliset verot – kirjaaminen ja arvostaminen

Laskennallisten verojen diskonttaaminen

1.26. Yritysten ei tulisi diskontata laskennallisia verosaamisia ja -velkoja.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen kuittaaminen Solvenssi II -direktiivin mukaisessa taseessa

1.27. Yrityksen tulisi vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan vain, jos sillä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus vähentää kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat toisistaan ja jos laskennalliset verosaamiset ja -velat koskevat veroja, jotka sama veronsaaja on perinyt samalta verotettavalta yritykseltä.

Nettomääräisten laskennallisten verosaamisten kirjaaminen ja arvostaminen

1.28. Kun yrityksellä ei ole riittävästi veronalaisia väliaikaisia eroja, joiden odotetaan purkautuvan samalla kaudella kuin verotuksessa vähennyskelpoisen väliaikaisen eron odotetaan purkautuvan, sen tulisi ottaa huomioon todennäköisyys siitä, että verotettavaa tuloa syntyy samalla kaudella kuin vähennyskelpoisia väliaikaisia eroja purkautuu tai kausilla, joiden verotettavaa tuloa vastaan laskennalliseen verosaamiseen liittyvä verotuksellinen tappio voidaan käyttää joko taaksepäin tai eteenpäin.

1.29. Kun yritys laatii ennusteita verotettavista tuloista ja arvioi, kuinka todennäköisesti riittävää verotettavaa tuloa syntyy tulevaisuudessa, sen tulisi

- a) ottaa huomioon, että suurelta aiemmat voitot eivät ehkä tarjoa riittävää objektiivista näyttöä tulevasta kannattavuudesta;
- b) ottaa huomioon, että epävarmuus, joka liittyy odotetusta uudesta liiketoiminnasta vastaisuudessa saataviin verotettaviin tuloihin, kasvaa ennusteajan pidentyessä ja varsinkin silloin, kun ennakoitujen tulojen odotetaan kasvavan yrityksen tavanomaisen suunnittelujakson jälkeisillä kausilla;
- c) huomioida, että jotkin verosäännöt voivat viivästyttää tai rajoittaa käyttämättömien verotuksellisten tappioiden ja verotukseen liittyvien hyvitysten kertymistä;
- d) välttää kaksinkertainen laskenta: veronalaisten väliaikaisten erojen purkautumisen perusteella syntyvät verotettavat tulot tulisi jättää pois tulevia verotettavia tuloja koskevista arvioista silloin, kun niitä on käytetty tukena laskennallisten verosaamisten kirjaamisessa;
- e) varmistaa verotettavia tuloja koskevia ennusteita laatiessaan, että ne ovat uskottavia ja vastaavat pääosin oletuksia muista ennakoituista rahavirroista. Ennusteiden taustaoletusten tulisi vastata erityisesti vakuutusteknisen vastuuvelan ja vakavaraisuustaseen mukaisten saamisten arvostuksessa käytettyjä taustaoletuksia.

Ohje 10 – Laskennalliset verot – dokumentointi

1.30. Yritysten tulisi kyetä toimittamaan valvontaviranomaisille näiden pyynnöstä vähintään seuraavat tiedot kirjanpidostaan:

- a) mistä ovat peräisin väliaikaiset erot, jotka saattavat johtaa laskennallisten verojen kirjaamiseen;
- b) mitä kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita laskennallisten velkojen osalta on sovellettu;
- c) jokaisen erityyppisen jaksotuseron ja erityyppisen käyttämättömän verotuksellisen tappion ja verotukseen liittyvän hyvityksen osalta laskelma kirjattujen laskennallisten verosaamisten ja -velkojen määrästä sekä sitä koskevat taustaoletukset;
- d) kuvaus laskennallisten verosaamisten kirjaamisesta sisältäen vähintään seuraavat tiedot:
  - onko yrityksellä samaan veronsaajaan, samaan verotettavaan yritykseen ja samantyyppiseen veroon liittyviä veronalaisia väliaikaisia eroja, joiden odotetaan purkautuvan samalla kaudella kuin verotuksessa vähennyskelpoisen väliaikaisen eron odotetaan purkautuvan tai joista saattaa aiheutua sellaisia verotukseen vaikuttavia eriä, joita vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää ennen niiden vanhentumista;
  - kun yrityksellä ei ole riittävästi samaan veronsaajaan, samaan verotettavaan yritykseen ja samantyyppiseen veroon liittyviä veronalaisia väliaikaisia eroja: asiakirja-aineisto, joka osoittaa, että yhteisöllä on todennäköisesti riittävästi samaan veronsaajaan, samaan verotettavaan yritykseen ja samantyyppiseen veroon liittyvää verotettavaa tuloa samalla kaudella kuin vähennyskelpoisia väliaikaisia eroja purkautuu tai kausilla, joiden verotettavaa tuloa vastaan laskennalliseen verosaamiseen liittyvä verotuksellinen tappio voidaan käyttää joko taaksepäin tai eteenpäin, tai että yritykselle syntyy todennäköisesti riittävästi verotettavaa tuloa ennen käyttämättömien verotuksellisten tappioiden tai käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten vanhentumista;
- e) sellaisten verotuksessa vähennyskelpoisten väliaikaisten erojen, käyttämättömien verotuksellisten tappioiden ja käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten määrä (ja mahdollinen vanhentumisaika), joista on tai ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

Ohje 11 – Laskennallisten verojen käsittely silloin, kun yritykset eivät kuulu ryhmävalvonnan piiriin

1.31. Kun sidosyritykset eivät kuulu ryhmävalvonnan piiriin Solvenssi II -direktiivin 214 artiklan 2 kohdan nojalla, yritysten tulisi soveltaa laskennallisten verojen kirjaamisessa seuraavia periaatteita:

- a) kun omistusosuudet sidosyrityksissä eivät kuulu ryhmävalvonnan piiriin Solvenssi II -direktiivin 214 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla, tällaisiin sidosyrityksiin liittyviä laskennallisia veroja ei tulisi kirjata yksittäisen yrityksen eikä ryhmän tasolla;
- b) kun omistusosuudet sidosyrityksissä eivät kuulu ryhmävalvonnan piiriin Solvenssi II -direktiivin 214 artiklan 2 kohdan b tai c alakohdan nojalla, tällaisiin sidosyrityksiin liittyviä laskennallisia veroja ei tulisi kirjata ryhmän tasolla.

Ohje 12 – Vuosi- ja konsernitilinpäätöksissä käytettyjen arvostusmenetelmien soveltaminen delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 9 artiklan 4 kohdan nojalla

- 1.32. Delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 9 artiklan 4 kohdassa säädettyä poikkeusta soveltavien yritysten tulisi ottaa huomioon ohjeet 1, 2, 4, 5 ja 8–11 sekä teknisessä liitteessä 1 oleva vertailutaulukko, kun ne selvittävät, ovatko arvostukset Solvenssi II -direktiivin 75 artiklan mukaisia. Tekninen liite on näiden ohjeiden olennainen osa.
- 1.33. Yritysten, jotka kuuluvat ryhmän konsolidoinnin piiriin sen laatiessa konsernitilinpäätöstä IFRS:n mukaisesti, ei tulisi soveltaa delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 9 artiklan 4 kohdassa säädettyä poikkeusta.

Vaatimuksenmukaisuutta ja raportointia koskevat säännöt

- 1.34. Tässä asiakirjassa on EIOPA-asetuksen 16 artiklan nojalla annettuja ohjeita. EIOPA-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita ja suosituksia.
- 1.35. Toimivaltaisten viranomaisten, jotka noudattavat tai aikovat noudattaa näitä ohjeita, olisi sisällytettävä ne sääntely- tai valvontakehykseensä asianmukaisella tavalla.
- 1.36. Toimivaltaisten viranomaisten on vahvistettava EIOPA:lle, noudattavatko tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, ja kerrottava perustelut, mikäli ne eivät noudata tai aio noudattaa niitä, kahden kuukauden kuluessa käännettyjen versioiden julkaisupäivämäärästä.
- 1.37. Mikäli vastausta ei saada määräaikaan mennessä, toimivaltaisten viranomaisten katsotaan jättäneen noudattamatta ilmoittamisvelvollisuuden, mikä raportoidaan.

Tarkastusta koskevat loppusäännökset

- 1.38. EIOPA voi arvioida nykyiset ohjeet uudelleen.